

سخن سردیسر

طاهر روشندل اربطانی

استاد، گروه مدیریت رسانه و ارتباطات کسب‌وکار، دانشکده مدیریت کسب‌وکار، دانشکده تهران، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه:

arbatani@ut.ac.ir

بی‌طرفی پلتفرم؛ مفهومی در صنعت رسانه

حساسیت کاربران از محدود شدن در فضای اینترنت، یک حساسیت همیشگی بوده است که اکنون نیز در میان جامعه کاربران اینترنت وجود دارد. این نگرانی‌ها از اقدام‌های نهادهای جهانی ناظر بر اینترنت، برای محدود کردن کاربران، محتوا و پلتفرم در فضای اینترنت، روزه‌روز در حال افزایش است. مفهوم بی‌طرفی شبکه در پاسخ به این نگرانی‌ها مفهوم‌پردازی شده است. بی‌طرفی شبکه مفهومی است که برای رفتار غیرتبعیض‌آمیز بر مبنای کاربر، محتوا و پلتفرم مطرح می‌شود. بی‌طرفی شبکه به معنای رفتار یکسان با ترافیک اینترنت است (چارالامپوپولوس، کاتسیانیس و واروتاس^۱، ۲۰۲۰). به بیانی ساده، بی‌طرفی شبکه رد هرگونه تعصب و اولویت قائل شدن در فضای اینترنت است. بی‌طرفی شبکه با نفی ترجیح بر مبنای منابع، هرگونه اولویت در فضای اینترنت را نفی می‌کند.

اثرهای مثبت بی‌طرفی شبکه در نفی قیمت‌گذاری تبعیضی^۲ و ایجاد رقابت در بازار آزاد، استدلال اصلی طرفداران بی‌طرفی شبکه است (بورو و لستاژ^۳، ۲۰۱۹). این استدلال به نوعی با مفهوم پیشرفت از طریق نوآوری مرتبط است. بی‌طرفی شبکه موانع سرمایه‌ای را برای ورود تازه‌واردان به بازار از بین می‌برد. بهبود شرایط برای مشارکت تازه‌واردان به بازار، منبع اصلی پیشرفت از طریق نوآوری است. در نقطه مقابل، منتقدان بی‌طرفی شبکه، استدلال می‌کنند که پیشرفت همواره در گرو سرمایه‌گذاری است و بی‌طرفی شبکه، انگیزه سرمایه‌گذاری در شرکت‌های ارتباطاتی را از بین می‌برد. موضوع بی‌طرفی شبکه روی سه محور اصلی تمرکز دارد: اول) محتوا نباید توسط ISPها مسدود شود؛ دوم) دسترسی به محتوا نباید برای برخی افراد و پلتفرم‌ها محدود شود؛ سوم) اولویت دسترسی به محتوا در قبال پرداخت پول از سوی پلتفرم‌ها و تولیدکنندگان محتوا نباید وجود داشته باشد (هوتون^۴، ۲۰۲۰). پلتفرم‌ها بر پایه قدرتی که دارند، می‌توانند محتوای در دسترس کاربران و تعاملات اجتماعی کاربران را مسدود یا محدود کنند. مسدود شدن در قالب عدم دسترسی به نرم‌افزار یا محتوا و محدود شدن، ممکن است در قالب محدودیت دسترسی یا عملکرد نامناسب باشد. در مقابل این مسدود شدن و محدود شدن، مفهوم بی‌طرفی پلتفرم، به معنای اجرا و نمایش درست و بی‌طرفانه نرم‌افزار یا محتوا در هر نوع رایانه، گوشی همراه هوشمند یا بسترهای دیگر است. بی‌طرفی پلتفرم به دنبال ایجاد شرایطی برای رقابت برابر نرم‌افزارها و محتواها در یک پلتفرم است (ون دایک، نیبورگ و پوئل^۵، ۲۰۱۹).

1. Charalampopoulos, Katsianis & Varoutas
2. Discriminatory Pricing
3. Bourreau & Lestage
4. Hooton
5. van Dijck, Nieborg & Poell

با تمرکز بر محتوا و تعامل اجتماعی، بی‌طرفی پلتفرم ارائه بی‌طرفانه محتوا و آزادی تعامل اجتماعی از سوی پلتفرم به کاربر، در چارچوب قانون هر کشور است. بی‌طرفی پلتفرم در این حوزه، به معنای ارائه بی‌طرفانه محتوا یا تعاملات اجتماعی غیرقانونی نیست، بلکه به معنای نفی اولویت‌ها و ترجیحات اقتصادی پلتفرم‌ها و تمرکز صرف بر نیاز و گرایش کاربران پلتفرم است. بی‌طرفی پلتفرم آزادی کاربر در دسترسی به محتوا و تعامل اجتماعی، بدون نیاز به تغییر پلتفرم را مطرح می‌کند. بی‌طرفی پلتفرم تضمین‌کننده رقابت برابر در قالب یک پلتفرم، برای جلب توجه کاربران است (کرمر و شنور، ۲۰۲۰). مفهوم بی‌طرفی پلتفرم به صورت تنگاتنگی با توانمندی پلتفرم‌ها برای توسعه الگوریتم‌های پیشنهاد دهنده که می‌توانند محتوای دلخواه را به کاربران توصیه کنند و به عنوان واسطه‌ای تأثیرگذار در اکوسیستم محتوا نقش ایفا کنند، هم‌بسته است.

Reference

- Bourreau, M. & Lestage, R. (2019). Net neutrality and asymmetric platform competition. *Journal of Regulatory Economics*, 55(2), 140-171.
- Charalampopoulos, G., Katsianis, D. & Varoutas, D. (2020). Investigating the intertwining impact of wholesale access pricing and the commitment to net neutrality principle on European next-generation access networks private investment plans: An options-game application for capturing market players' competitive interactions. *Telecommunications Policy*, 44(3), 101940.
- Hooton, C. A. (2020). Testing the economics of the net neutrality debate. *Telecommunications Policy*, 44(5), 101869.
- Krämer, J. & Schnurr, D. (2018). Is there a need for platform neutrality regulation in the EU? *Telecommunications Policy*, 42(7), 514-529.
- van Dijck, J., Nieborg, D. & Poell, T. (2019). Reframing platform power. *Internet Policy Review*, 8(2), 1-18.

استناد: روشندل اربطانی، طاهر (۱۴۰۲). سخن سردبیر: بی‌طرفی پلتفرم؛ مفهومی در صنعت رسانه. *بررسی‌های مدیریت رسانه*، ۲(۴)، ۴۱۴-۴۱۵.

بررسی‌های مدیریت رسانه، ۱۴۰۲، دوره ۲، شماره ۴، صص. ۴۱۴-۴۱۵
 ناشر: دانشکده مدیریت دانشگاه تهران
 © نویسندگان
 تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۱۰/۳۰